

2025-04-18 Nr. NV-748

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-25-332 TAIS-25-5054(2)	DĖL PAREIGŪNŲ IR KARIŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-693 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-4132 IR PAREIGŪNŲ IR KARIŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-693 1, 6 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-4159		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2024-11-05	<i>Socialinės apsaugos ir darbo ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta <i>Data iš kalendoriaus</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Vyriausybė turi pateikti išvadas dėl 2020-2024 m. kadencijos Seimo narių parengtų Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo pakeitimų:

- 1. A. Vyšniausko** įstatymo projekto Nr. XIVP-4132, kuriuo siūloma (nuo 2025-01-01) į pareigūnų tarnybos stažą pensijai skirti įskaityti darbo laiką, dirbtą profesionaliosios priešgaisrinės apsaugos padalinio vadovu, operatyviniu budėtoju, profilaktikos instruktoriumi, sargybos viršininku, skyrininku, ugniagesiu (gaisrininku), vairuotoju, dispečeriu, dujų ir dūmų apsaugos tarnybos meistru, jeigu vėliau šis darbuotojas buvo paskirtas statutiniu priešgaisrinės apsaugos pareigūnu.
- 2. R. Šalaševičiūtės** įstatymo projekto Nr. XIVP-4159, kuriuo siūloma suteikti teisę gauti valstybinę pensiją tiems muitinės pareigūnams, kurių pareigybės po 2019-01-01 buvo priskirtos karjeros valstybės tarnautojams (t.y. „išstatutintiems“ pareigūnams).

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Vyriausybės išvadoje siūloma:

1. nepritarti įstatymo projektui Nr. XIVP-4132, nes šis pasiūlymas prieštarauja įstatyme įtvirtintai bendrai taisyklei, kad į tarnybos laiką pareigūnų ir karių valstybinei pensijai, kuri siejama su asmens tarnyba Lietuvos valstybei, skirti įskaitomas pareigūno ar kario tarnybos, be kita ko, vidaus reikalų sistemoje, laikas. Konstitucinis Teismas 2017 m. sausio 25 d. nutarime yra nurodęs, kad įstatyme nustatyta išimtis, pagal kurią tarnybos laikui pareigūnų ir karių valstybinei pensijai skirti prilyginamas iki įstatymo įsigaliojimo (1995 m. sausio 1 d.) pagal darbo sutartis profesionaliosios priešgaisrinės apsaugos padalinių vadovais, gaisrininkais, gaisrininkais vairuotojais išdirbtas laikas, jeigu šie darbuotojai vėliau buvo paskirti sukarintos priešgaisrinės apsaugos pareigūnais, nesukuria teisėtų lūkesčių, kad ir po įstatymo įsigaliojimo dirbtas laikas bus prilygintas tarnybos laikui.

Įstatymu buvo ir yra nustatytas ypatingas vidaus reikalų sistemos pareigūnų teisinis statusas: skirtingai nei pagal darbo sutartis dirbantiems asmenims, pareigūnams keliama specialūs reikalavimai, jie turi prisiekti Lietuvos valstybei ir laikytis tam tikrų apribojimų, jiems taikoma specifinė tarnybinė atsakomybė, jie turi įgaliojimus vykdydami tarnybines funkcijas duoti nurodymus jiems nepavaldiems asmenims; tik pareigūnams nustatytos tam tikros specialios materialinės ir socialinės garantijos. Priešgaisrinės apsaugos padaliniuose tarnavusių pareigūnų ir juose pagal darbo sutartis dirbusių asmenų teisinio statuso skirtumai yra objektyvus pagrindas juos traktuoti skirtingai. Vidaus tarnybos stažas ir tarnybos laikas pareigūnų ir karių valstybinei pensijai skirti nėra tapatūs.

Pasiūlymui įgyvendinti reikėtų papildomų valstybės biudžeto lėšų, kurios 2025–2027 metų biudžeto patvirtinimo įstatyme nenumatytos ir kurių skirti artimiausiu metu nėra finansinių galimybių. Tarnaujantiems pareigūnams (139 žm.) 2025 m. reikėtų apie 60 tūkst. Eur, 2026 m. – 63 tūkst. Eur, 2027 m. – 70 tūkst. Eur (nevertinant valstybinių pensijų indeksavimo), o įvertinti papildomą valstybės biudžeto lėšų poreikį perskaičiuojant jau paskirtas valstybines pensijas asmenims, kurie dirbo darbo sutarties pagrindu, taip pat naujiems, kurie tokią teisę įgytų, yra sudėtinga, procesas pareikalautų neproporcingai didelių žmogiškųjų išteklių ir laiko sąnaudų bei su tuo susijusių valstybės biudžeto lėšų (bylos perduotos į archyvą, jų imtis yra didelė).

2. pritarti įstatymo projekto Nr. XIVP-4159 siekiui – tobulinti pareigūnų ir karių valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo buvusiems muitinės pareigūnams teisinį reguliavimą, tačiau pasiūlyti Seimui projekto nesvarstyti, nes siekdamą užtikrinti valstybinių pensijų sistemos tobulinimą, Vyriausybė, įgyvendindama programos nuostatas ir vadovaudamasi teisėkūros efektyvumo principu, planuoja iki 2028 m. II ketv. pateikti Seimui svarstyti Pareigūnų ir karių

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

valstybinių pensijų įstatymo ir kitų pensinio pobūdžio išmokas iš valstybės biudžeto reglamentuojančių įstatymų pakeitimo įstatymų projektus, kuriais bus siūloma sistemškai tobulinti minėtų išmokų teisinį reguliavimą.

Atkreiptinas dėmesys, kad Devynioliktosios Vyriausybės programos 160 p. yra numatyta „panaikinti buvusių muitinės pareigūnų lygiateisiškumo spragą.“

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Suderinta be pastabų su Finansų ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Valstybės saugumo departamentu, Generaline prokuratūra ir Vadovybės apsaugos tarnyba. Į Teisingumo ministerijos pastabą atsižvelgta.

Muitinės departamentas ir Lietuvos muitinės veteranų asociacija nepitaria siūlomai pozicijai nesvarstyti įstatymo projekto Nr. XIVP-4159. SADM argumentai išdėstyti derinimo pažymoje (siekiant kompleksiskai spręsti valstybinių pensijų sistemos problemas, šio projekto svarstymas yra atidedamas, kol Vyriausybė Seimui pateiks valstybinių pensijų sistemos pertvarką įgyvendinančius teisės aktų projektus. Terminas – iki 2028 m. II ketv.).

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pastabų neturi. Teikiamas Vyriausybės išvadas siūlome aptarti tarpinstituciniame pasitarime.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Aušra Gratulevičienė

Socialinės politikos grupė, vyresnioji patarėja